

eulotka

2.

czerwiec 2002

**Biuletyn Przedstawicielstwa
Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli**

Spis treści:

Ta bogata Europa

Dyskusja na temat Europy lub też Unii Europejskiej prędzej czy później doprowadza do kłótni, i to nie tylko wśród Polaków. O coś się zawsze spieramy, czy to o szczegół, czy o sprawę zasadniczą, jak o członkostwo w Unii.

Niewiele jest w tym wszystkim kwestii, co do których nie mamy wątpliwości. Dla przykładu, jesteśmy w Polsce przekonani, że Unia jest bogata i że jej mieszkańcom żyje się dostatnio.

Zapominamy przy tym, że fakt, iż Unia jest rzeczywiście bardzo bogata, wcale nie oznacza, że w Unii nie ma biedy.

W Unii Europejskiej przyjęto statystyczne określenie biedy, według którego ubogi jest każdy obywatel danego kraju członkowskiego, który uzyskuje dochód mniejszy aniżeli 60% średniej zarobków tego kraju. A z tego wynika, że w bogatej Unii Europejskiej mieszka około 60 milionów obywateli statystycznie uznanych za ubogich.

Kim są te osoby biedne? 40% wszystkich bezrobotnych mieści się w statystycznej definicji, ale bezrobotni stanowią jedynie 13% biednych. Niemniej jednak, wzrost biedy w Unii od końca lat osiemdziesiątych związany jest z bezrobociem i wzrostem liczby źle płatnych miejsc pracy. Osoby nieczynne zawodowo (osoba prowadząca dom, uczeń, student, praktykant itp.) stanowią 38% biednych, emeryci kolejne 22%. W Unii około 15 milionów dzieci poniżej 16 roku życia (czyli jedna piąta) mieszka w ubogich domach.

W tym numerze Eulotki opisujemy między innymi, na czym polegać ma nowa polityka unijna dotycząca ubóstwa i wykluczenia społecznego, jak i reakcje europejskich sieci organizacji pozarządowych. Statystyczne ujęcie biedy, rzecz jasna, nie pokazuje ani rozmiaru, ani złożoności problemu. Europejskie NGOsy nie mają łatwego zadania w walce o to, aby o ludziach biednych w Unii nie zapomniano.

Wmurowanie tablicy z apelem założyciela ruchu ATD-Czwarty Świat, Księdza Josepha Wresinskiego, przy Parlamencie Europejskim pod koniec maja br. stanowi małą część starań NGOsów, aby sytuację tę zmienić. Organizacje najczęściej pomagają biednym bezpośrednio we własnym środowisku. Ale nie zapominajmy także o możliwości wskazania politykom Europy zebranych na Konwencji nt. Przyszłości Europy, że na bogatą Europę zapominającą o biednych w Unii i na świecie się nie godzimy.

„Tam, gdzie mężczyźni i kobiety są skazani żyć w biedzie, prawa człowieka są naruszane. Łączyć się w ich obronie jest zadaniem świętym.” Ksiądz Joseph Wresinski (1917-88).

Paweł Krzczunowicz

Dane statystyczne dotyczą roku 1995. Za EAPN „Bieda w Europie”, Bruksela, 2000

■ **Polityka UE wobec ubóstwa i wykluczenia społecznego**

str. 3

■ **Narodowe Plany dot. Wykluczenia Społecznego: ocena NGOs**

str. 5

■ **Działalność sieci europejskich NGOs**

str. 7

■ **Nowy program dot. wykluczenia społecznego w Polsce**

str. 8

■ **Phare i Europejski Fundusz Społeczny**

str. 9

■ **Ubóstwo wśród dzieci w Europie**

str. 12

■ **Kalendarium wydarzeń**

str. 13

■ **Notatnik szarego lobbysty**

str. 15

■ **III Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych**

str. 15

Zasady funkcjonowania Przedstawicielstwa

Przedstawicielstwo zostało powołane przez kilkanaście organizacji i federacji, które podpisało **Akt Założycielski**, a także **Kartę Zasad Działania Organizacji Pozarządowych**.

Przyjmowanie nowych członków

Przedstawicielstwo ma formułę otwartą i przewiduje przyjmowanie nowych członków.

Zainteresowane organizacje, które chcą przystąpić do Przedstawicielstwa muszą spełnić kilka warunków:

- przysłać list intencyjny (na adres biura warszawskiego)
- dołączyć roczne sprawozdanie merytoryczne i finansowe
- przysłać opis prowadzonych działań
- podpisać **Akt Założycielski** oraz **Kartę Zasad Działania Organizacji Pozarządowych**.

Nowi członkowie przyjmowani są, na wniosek Zarządu, decyzją Rady Programowej. Składka roczna wynosi 2 000 PLN. Do Przedstawicielstwa można przystąpić jako pojedyncza organizacja lub jako federacja/zwiazek organizacji.

Ogólne zasady funkcjonowania:

- informacje uzyskiwane przez Przedstawicielstwo są powszechnie dostępne dla organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych. Dystrybuowane są głównie poprzez biuletyn i poprzez portal pozarządowy www.ngo.pl
- Przedstawicielstwo zajmuje się wyłącznie problematyką sektora pozarządowego.

Jakie prawa przysługują członkom Przedstawicielstwa ?

Członkowie mogą:

- zgłaszać indywidualne zapytania i prośby do Przedstawicielstwa (zarówno do biura w Brukseli jak i w Warszawie);
- zlecić Przedstawicielstwu poszukanie partnera z UE do wspólnego realizowania projektu;
- zlecić Przedstawicielstwu pomoc w zorganizowaniu wizyty studyjnej w Brukseli, w tym umówienia z odpowiednimi osobami z instytucji i organizacji europejskich;
- korzystać z biura w Brukseli;
- korzystać z pomocy i usług Przedstawicielstwa przy organizowaniu staży w Brukseli;
- mogą przy pisaniu projektów powoływać się na bezpośredni wkład w projekt, jakim jest dostęp do informacji w Brukseli w ramach Przedstawicielstwa.

Rada Programowa Przedstawicielstwa

Radę Programową tworzą wszyscy członkowie Przedstawicielstwa. Do tej pory członkami są:

- Federacja Polskich Banków Żywności,
- Fundacja im. Stefana Batorego,
- Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych,
- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej,
- Fundacja Wspomagania Wsi,
- Instytut Spraw Publicznych,
- Polska Fundacja im. Roberta Schumana,
- Polska Rada Ruchu Europejskiego,
- Sieć SPLOT,
- Stowarzyszenie KLON/JAWOR,
- Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych FIP,
- Wspólnota Robocza Związków Organizacji Społecznych,
- Związek Stowarzyszeń Biur Porad Obywatelskich,
- Centrum Stosunków Międzynarodowych,
- Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć,
- Ośrodek Promowania Przedsiębiorczości, Sandomierz

Zarząd Przedstawicielstwa

Wg **Aktu Założycielskiego** „Zarząd składa się z 5 osób delegowanych przez Członków, z czego dwie osoby reprezentujące odpowiednio Fundację im. Stefana Batorego oraz Stowarzyszenie FIP. Pozostali trzej członkowie Zarządu wybierani są przez Radę na okres 9 miesięcy od momentu rozpoczęcia działania Przedstawicielstwa”. Kryterium wyboru osób do Zarządu jest ich gotowość do czynnego zaangażowania się w sprawę Przedstawicielstwa.

Członkowie Zarządu

kadencja: kwiecień 2002 – grudzień 2002:

Jakub Boratyński – Fundacja im. Stefana Batorego
Ewa Szymczak – Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych FIP
przedstawiciel Federacji Polskich Banków Żywności
Jacek Kucharczuk – Instytut Spraw Publicznych
Tomasz Bańka – Polska Fundacja im. Roberta Schumana

W posiedzeniach Zarządu uczestniczą również: przedstawiciel – *Paweł Krzczunowicz*, łącznik – *Renata Kozlicka*, redaktor – *Nina Musiał*, poprzedni członkowie Zarządu oraz zewnętrzny doradca – *Agnieszka Mazur-Barańska*. ■

Polityka UE

wobec ubóstwa i wykluczenia społecznego

Odpowiedzialność za prowadzenie polityki społecznej w większości przypadków spoczywa na rządach państw członkowskich Unii Europejskiej, a nie na Brukseli. Europejskie sieci NGOów przyczyniły się do tego, aby pojęcie wykluczenia społecznego znalazło się w Traktacie Amsterdamskim (artykuły 136 i 137). Ratyfikacja Traktatu w 1999r. pozwoliła europejskim sieciom NGOów podjąć kroki, aby zarówno Unia, jak i państwa członkowskie przeciwdziałały wykluczeniu społecznemu.

Kampanie NGOów, w szczególności Europejskiej Sieci Przeciwko Ubóstwu (European Anti-Poverty Network – EAPN), doprowadziły podczas szczytu przywódców Unii w Lizbonie w marcu 2000r. do podjęcia politycznych zobowiązań w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W stolicy Portugalii uzgodniony został strategiczny cel działań Unii na pierwsze dziesięciolecie XXI wieku: Europa powinna stać się najbardziej konkurencyjną i dynamiczną gospodarką na świecie, zdolną przez zrównoważony wzrost gospodarczy do generowania lepszych miejsc pracy i większej spójności społecznej. Do 2010r. polityki UE i państw członkowskich doprowadzić mają do pełnego zatrudnienia oraz zlikwidowania ubóstwa w Europie.

Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym wymienione zostały w kontekście odnowy europejskiego modelu społecznego. Walka ta ma zostać włączona życzeniem przywódców politycznych Unii w różnorakie działania prowadzone przez Unię i państwa członkowskie: politykę zatrudnienia, kultury, opieki zdrowotnej, edukacji, zabezpieczenia społecznego, dostępu do nowoczesnych technologii itd. Walka z ubóstwem ma także uwzględnić równe traktowanie kobiet i mężczyzn.

Prowadzenie walki przeciwko ubóstwu i wykluczeniu społecznemu należy w szczególności do władz na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Zaleca się także pełen udział partnerów społecznych i organizacji pozarządowych. Obecnie wszystkie elementy polityki unijnej zostały uzgodnione:

- określenie wspólnych celów (szczyt przywódców UE w Nicei, grudzień 2000);
- przygotowanie pierwszych Narodowych Planów dot. Wykluczenia Społecznego (czerwiec 2001);
- wspólny raport dotyczący wykluczenia społecznego Komisji Europejskiej (październik 2001);
- ustalenie wspólnych wskaźników (październik 2001);
- wdrożenie programu Komisji Europejskiej przeciwko Wykluczeniu Społecznemu (Social Exclusion Programme – SEP; styczeń 2002)

Wspólne cele

Podczas szczytu w Nicei ustalono, że walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym służyć ma następującym wspólnym celom:

- ułatwieniu dostępu do pracy dla najbardziej zagrożonych przez:
 - utworzenie programów szkoleniowych;
 - lepsze pogodzenie obowiązków życia rodzinnego i zawodowego, lepszą organizację pracy, lepsze zarządzanie zasobami ludzkimi oraz kształceniem ustawicznym;
 - ukształtowanie systemów zabezpieczenia społecznego, które umożliwiają utrzymanie godnego zarobku i zapewniają podwyższenie zarobków przy podjęciu pracy;
 - dostęp do dobrej jakości mieszkania oraz do podstawowych usług (woda, elektryczność, ogrzewanie itp.);
 - dostęp do opieki zdrowotnej;
 - dostęp do edukacji, systemu sprawiedliwości, jak i innych publicznych i prywatnych usług jakimi są kultura, sport i wypoczynek;
- zapobieganiu wykluczeniu społecznemu przez:
 - wykorzystanie potencjału nowych technologii, aby nikt – w szczególności osoby niepełnosprawne – nie został wykluczony;
 - zapobieganie powstania sytuacji kryzysowych (zadłużenie, wykluczenie ze szkoły, bezdomność);
 - zapewnienie solidarności rodzinnej we wszystkich jej formach;
- pomocy na rzecz osób najbardziej zagrożonych przez:
 - integrację osób zagrożonych długotrwałym ubóstwem z powodu niepełnosprawności czy przynależności do grupy szczególnie zagrożonej wykluczeniem społecznym;
 - likwidację wykluczenia społecznego wśród dzieci;
- udziału wszystkich zainteresowanych przez –
 - udział osób doświadczających ubóstwo i wykluczenie społeczne w określeniu własnej sytuacji i oceny polityk ich dotyczących;
 - stosowanie polityki dot. wykluczenia przez władze krajowe, regionalne i lokalne zgodnie z ich kompetencjami;
 - dostosowanie działań administracji oraz służb socjalnych do potrzeb osób doświadczających wykluczenie społeczne;

- dialog sektora publicznego i prywatnego, w tym partnerów społecznych, organizacji pozarządowych i organizacji świadczących usługi społeczne
- inicjatywy obywatelskie i społeczne zaangażowanie przedsiębiorców.

Narodowe Plany nt. Wykluczenia Społecznego

W Nicei państwa członkowskie ustaliły, że co dwa lata publikować będą Narodowe Plany dotyczące Wykluczenia Społecznego. Plany te są przygotowane przez rządy państw członkowskich przy udziale partnerów społecznych, organizacji pozarządowych i innych. Pierwsze raporty zostały przygotowane do czerwca 2001r., kolejne raporty powstawać będą w dwuletnich odstępach. (Patrz artykuł: Narodowe Plany dot. Wykluczenia Społecznego: ocena europejskich NGOów).

Wspólny Raport nt. Wykluczenia Społecznego

Na podstawie Narodowych Planów, Komisja Europejska (we współpracy z Komitetem Regionów oraz Europejskim Komitetem Ekonomicznym i Społecznym) opracowuje raport, który porównuje działania poszczególnych państw, oraz ocenia na ile te działania są zgodne z ustaleniami podjętymi w Nicei. Pierwszy taki raport przedstawiony został w październiku 2001r. i uchwalony przez Radę Europejską w grudniu. W ten sposób po raz pierwszy Unia Europejska uchwaliła dokument na temat ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Przedstawiając raport, komisarz d/s zatrudnienia i spraw socjalnych, Anna Diamantopoulou, potwierdziła, że z ponad 60 milionów osób w krajach Unii, połowa żyje w sytuacji długotrwałego ubóstwa. Porównanie raportów pozwoliło także ustalić listę czynników, które doprowadzają do ubóstwa:

- długotrwałe bezrobocie czy zatrudnienie w złej płatnej, niskiej jakości pracy;
- wczesne zakończenie szkoły oraz złe kwalifikacje;
- wyrastanie w rodzinie zagrożonej wykluczeniem społecznym lub życie w środowisku, gdzie występują różne czynniki doprowadzające do wykluczenia;
- niepełnosprawność, zły stan zdrowia, nadużywanie alkoholu, uzależnienie od narkotyków;
- bezdomność lub mieszkanie w skrajnie złych warunkach;
- dyskryminacja na tle rasowym.

Nowymi czynnikami zagrażającymi osobom doświadczającym wykluczenie społeczne są zmiany na rynku pracy (związane z globalizacją oraz przemieszczaniem się obywateli Unii po jej terytorium), dynamiczny rozwój nowych technologii, zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa), jak i rozpad struktury rodzinnej.

Raport Komisji przedstawił także główne wyzwania, które w większej lub mniejszej mierze stoją przed państwami członkowskimi Unii. Należą do nich: rozwój rynku pracy, zwalczanie nierównego dostępu do edukacji, ochrona solidarności rodziny oraz praw dzieci,

oraz gwarantowany dostęp do wysokiej jakości usług publicznych (opieka zdrowotna, transport, opieka społeczna, kultura, sport i pomoc prawna). Komisja stwierdziła, że w różnym stopniu państwa członkowskie zdołały przedstawić swoje plany w sposób strategiczny i zintegrowany. Komisja wyróżniła plany przygotowane przez Holandię, Danię i Francję.

Analiza planów przez Komisję pozwoliła określić obszary, które wymagają wyjaśnienia i wzmocnienia:

- lepsza analiza, monitoring i ewaluacja, w tym dla:
 - określenia zjawiska i trendów w ubóstwie i wykluczeniu społecznym,
 - opisanie, w jakim stopniu dotyczą one kobiety i mężczyźni, oraz
 - oceny, na ile inwestowanie w usługi publiczne i zabezpieczenia społeczne wpływa na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- lepsze planowanie strategiczne dla lepszego zrozumienia długofalowych zmian strukturalnych w społeczeństwie;
- lepsze rozwiązania instytucjonalne, w tym przez:
 - wprowadzenie zagadnienia wykluczenia społecznego do różnych polityk socjalnych, ale także ekonomicznych,
 - korelację narodowych planów nt. wykluczenia społecznego z budżetami państw członkowskich, funduszami strukturalnymi UE oraz polityką regionalną,
 - ustrukturyzowane mechanizmy konsultacji, dialogu i partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, partnerami społecznymi, władzami lokalnymi oraz osobami doświadczającymi ubóstwa i wykluczenia społeczne,
 - zwrócenie większej uwagi na obszary zaniebane przez pierwsze plany:
 - wpływ braku dostępu do sprawiedliwości i kultury;
 - wzajemne wpływy systemów podatkowych, świadczeń socjalnych oraz zachęt do podejmowania pracy, tak aby unikać powstawania ubóstwa;
 - lepsze powiązanie rozwoju polityk z podstawowymi prawami obywateli;
 - zachęcanie obywateli i biznesu do aktywnego udziału w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Wspólne wskaźniki

Porównanie polityki państw członkowskich i ocena jej skuteczności wymaga opracowania i stosowania porównywalnych wskaźników. Komisja Europejska wstępnie ustaliła 18 wskaźników, choć wymagają one dalszych prac. Eksperti europejskiego urzędu statystycznego (Eurostat) pracują obecnie nad wskaźnikami dotyczącymi bezdomności i konsultują te prace z organizacją pozarządową FEANTSA. Europejska sieć EAPN krytycznie ocenia wskaźniki dotyczące zdrowia i mieszkalnictwa.

Paweł Krzeczunowicz

Narodowe Plany dotyczące Wykluczenia Społecznego Ocena europejskich NGOów

W czerwcu 2001r. rządy państw członkowskich Unii przedstawiły Komisji Europejskiej pierwsze Narodowe Plany dot. Wykluczenia Społecznego. Zgodnie z decyzją przywódców UE z marca 2000r., plany są elementem współpracy instytucji unijnych, rządów narodowych i lokalnych, organizacji pozarządowych i osób doświadczających ubóstwo i wykluczenie społeczne. Ma ona na celu zlikwidowanie biedy w Europie do 2010r.

Narodowe Plany pisane będą co dwa lata. Ten 40-stronnicowy dokument ma pokazać, jakie nowatorskie działania są podejmowane w każdym z krajów w celu zwalczania zjawiska wykluczenia społecznego i jak lepiej skoordynować różnego rodzaju programy socjalne i zatrudnienia. Państwa członkowskie uczestniczą w tym programie na zasadzie koordynacji działań; nie można na nie nałożyć sankcji za niewykonanie planów. W Polsce takie plany będą powstawały po uzyskaniu przez nasz kraj członkostwa w UE.

Porównanie planów jest zadaniem niezmiernie trudnym – przy ich pisaniu nie stosowano jeszcze wspólnych wskaźników i plany odzwierciedlają różniące się działania w poszczególnych piętnastu państwach członkowskich. Są na przykład państwa, które już od kilku lat prowadzą badania dotyczące wykluczenia społecznego i ubóstwa, czy też mają ustalone systemy konsultacji z organizacjami pozarządowymi. W innych państwach tego brakuje. Pod tym względem, wspólne działania Unii mogą rzeczywiście pozwolić na przekazywanie z kraju do kraju lepszych wzorców postępowania.

W ciągu ostatnich dwóch lat doszło do znacznego postępu w ocenie europejskich sieci NGOów¹ zajmujących się zagadnieniem wykluczenia. Po pierwsze, obszar spraw socjalnych, który był do niedawna pilnie strzeżony przed Unią przez kraje członkowskie, został uznany za obszar, gdzie m.in. w sprawie ubóstwa i wykluczenia społecznego wskazane są wspólne działania. Zjawisko wykluczenia społecznego nie jest już także postrzegane jako coś, co charakteryzuje się jedynie brakiem pieniędzy, ale jako złożony problem wymagający koordynacji różnych działań.

W swojej ocenie planów NGOsy nie kryły jednak rozczarowania. Nie wszystkie braki czy zaniedbania można usprawiedliwić krótkim, sześciomiesięcznym okresem, który rządy miały na napisanie planów. O ile przywódcy Unii w Nicei przez Narodowe Plany chcieli doprowadzić do wyznaczenia strategii działa-

nia na następne dziesięć lat, same plany zawierają już w dużej mierze jedynie analizę problemu wykluczenia społecznego oraz listę różnorodnych, rzadko skoordynowanych i mało nowatorskich działań ze sfery polityki zatrudnienia oraz polityki społecznej.

Skoro ani systemy zabezpieczenia społecznego, ani też wzrost gospodarczy nie doprowadziły do polepszenia się sytuacji ok. 60 milionów mieszkańców Unii i żyjących w biedzie, potrzebne są nowatorskie działania. Tylko francuski plan takowe w ocenie NGOów choćby częściowo zawierał. Co gorsza, choć wyraźnie istnieje zalecenie, aby w opracowanie planów i działań włączyć NGOsy, samorządy, związki zawodowe i pracodawców, czy też osoby doświadczające wykluczenie społeczne, najczęściej do tego nie doszło.

Ten brak udziału organizacji pozarządowych jest szczególnie widoczny nie tyle przy analizie problemu (wtedy jeszcze w wielu przypadkach rządy były zainteresowane słuchaniem NGOów), co przy opracowaniu zmian w istniejącej polityce, czy też nowych działań, lub sugestii o jakie obszary plany uzupełnić. NGOsy zwracają uwagę na fakt, że przy ich udziale nie doszłoby do częstego pominięcia kwestii bezdomności, do przedstawienia dobrych praktyk składających się w dużej mierze jedynie z działań rządowych, rzadko samorządów czy NGOów, czy też do pominięcia problemów kobiet doświadczających ubóstwo, uchodźców i azylantów, czy też kwestii kultury.

Ogólnie rzecz ujmując, pierwsze Narodowe Plany składają się z listy różnych elementów istniejącej polityki społecznej, opieki zdrowotnej itp. każdego państwa członkowskiego, nie zawierają jednak analizy tego co być powinno, ani też oceny tego, co jest. Brakuje także jakiegokolwiek głębszego opracowania monitoringu i ewaluacji planów, co można jedynie wytłumaczyć brakiem kar nakładanych na państwa członkowskie za niedotrzymanie zobowiązań zawartych w planach. Bez ewaluacji i monitoringu jednak niemożliwe będzie wychwycenie tych rozwiązań, które są skuteczne i warte naśladowania.

Europejskie sieci NGOów niepokoi fakt, że w Narodowych Planach mało jest mowy o prawach obywateli do godnego mieszkania, godnych zarobków, czy też godnej pracy. Bardzo dużo jest zaleceń wziętych nieomal żywcem z Narodowych Planów Polityki Zatrudnienia, które koncentrują się na rozwiązaniach polityki zatrudnienia. Jak pokazują

jednak statystyki, problem ubóstwa i wykluczenia społecznego w państwach UE nie jest jedynie, czy nawet szczególnie, związany z bezrobociem. NGO-sy obawiają się, że w ten sposób państwa członkowskie będą z czasem starały się połączyć te dwa Narodowe Plany, które zobowiązały się przedstawić Komisji Europejskiej. Będzie to niekorzystne dla rozwoju europejskiej polityki dotyczącej ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Organizacje pozarządowe również niepokoi fakt, że o polityce unijnej dotyczącej ubóstwa i wykluczenia społecznego ani instytucje unijne, ani państwa członkowskie właściwie publicznie nie mówią. W momencie, gdy w Europie głośno o oderwaniu polityków i instytucji unijnych od rzeczywistych obaw i potrzeb obywateli, takie milczenie może oznaczać brak rzeczywistego zaangażowania oraz wizji ze strony rządów państw członkowskich. Doprowadza to także do braku zaangażowania wielu NGO-sów w program, bez którego grozi niebezpieczeństwo, że zjawisko biedy i wykluczenia będą co dwa lata wiernie, ale biernie opisywane.

Kolejne Narodowe Plany będą pisane wiosną 2003 roku, zatem jeszcze przed wstąpieniem Polski do UE.

Komisja Europejska i Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie rozpoczną niebawem przygotowania do wdrożenia unijnego programu dotyczącego wykluczenia społecznego (Social Exclusion Programme – SEP) w Polsce, jak również zaczną przygotowywać administrację polską do pisania Narodowego Planu. Sam Plan ani unijny program SEP nie rozwiążą problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego w Polsce. Stanowią one jednak mechanizm, który umiejętnie wykorzystany przez organizacje pozarządowe, samorządy, rząd jak i partnerów społecznych może znacznie zwiększyć skuteczność działań w walce z tymi problemami.

Konkluzje przedstawione przez Europejską Sieć przeciwko Ubóstwu (EAPN) po analizie Narodowych Planów oraz po konferencji na ich temat mogą stanowić podstawę do przygotowania także polskich organizacji pozarządowych do tego zadania.

Paweł Krzeczunowicz

¹ Patrz: «EAPN synthesis report on the 2001-2003 National Action Plans on social inclusion», Bruksela, XI.2001; «Comments on the National Action Plans for Social Inclusion of the 15 countries in the European Union», ATD-Czwarty Świat, Bruksela, wrzesień 2001

Jak napisać lepszy Narodowy Plan dot. Wykluczenia Społecznego? **Konkluzje z konferencji EAPN «Mobilising all relevant bodies», Bruksela, 22-23.XI.2001**

Przygotowanie, pisanie, wdrażanie i ocena Narodowych Planów muszą być przeprowadzone zgodnie z następującymi zaleceniami:

- zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego muszą być stałym elementem wszelkich działań Unii, a nie jedynie czymś, na co się zwraca uwagę co dwa lata przy pisaniu Narodowego Planu; wszelka polityka społeczna, gospodarcza czy monetarna musi być oceniona z punktu widzenia jej ewentualnego wpływu na biedę;
- rządy i samorządy muszą wcześniej ogłosić pisanie planu; potrzebne są mechanizmy nie tylko konsultacji, ale i udziału NGO-sów, partnerów społecznych jak i innych w pisaniu planów;
- NGO-sy współpracujące z osobami ubogimi i wykluczonymi muszą aktywnie włączyć te osoby w pisanie planów;
- partnerstwo pomiędzy administracją publiczną, organizacjami pozarządowymi, partnerami społecznymi i osobami wykluczonymi musi powstać nie tylko na szczeblu centralnym, ale i regionalnym i lokalnym;
- wdrażanie polityki dotyczącej ubóstwa i wykluczenia społecznego musi być powierzone najniższemu możliwemu szczeblowi administracji publicznej, za jej wiedzą i przy wyposażeniu jej w środki, aby tę politykę wdrożyć;
- dwuletnie plany muszą zawierać jasno określone finansowanie dostępne na okres trwania planu;
- przykłady dobrej praktyki należy przedstawić wraz z opisem kontekstu jej wdrożenia jak i jej ewaluacją, tak aby je można było wymieniać i się z nich uczyć;
- ewaluacja planów musi się odbywać na poziomie nie tylko europejskim i rządowym, ale także lokalnym; wszelka ewaluacja musi być dostępna dla obywateli i NGO-sów;

Zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego nie może być skuteczne, jeżeli nie będą w polityce wobec tego zjawiska zawarte następujące elementy:

- chociaż zjawisko ubóstwa nie zależy jedynie od braku pieniędzy, brak minimalnego, nie obwarowanego warunkami poziomu zarobków uniemożliwia godne wyjście z ubóstwa;
- modernizacja i reforma systemu zabezpieczenia społecznego musi prowadzić do jego ulepszenia, a nie zostać potraktowana jako okazja do kwestionowania jego sensu;
- polityka zatrudnienia musi pozwalać ludziom uzyskać pracę, która jest godnie opłacana oraz zapewnia zabezpieczenia kodeksu pracy, aby dać osobom szansę na wyjście z ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- zapewnienie równości szans kobiet i mężczyzn wymaga wdrożenia działań, które pozwalają na częściowe przynajmniej pogodzenie pracy i życia rodzinnego;
- prawo do mieszkania wpływa na możliwość korzystania z innych podstawowych praw i wymaga zatem szczególnej uwagi;
- dostęp do opieki zdrowotnej, informacji i edukacji zdrowotnej, jak i zapobieganie chorobom musi być zapewnione, w szczególności tym, którzy z powodów geograficznych, ekonomicznych czy kulturalnych są tego obecnie pozbawieni;
- kultura jest silnym narzędziem dla przełamania zjawiska wykluczenia społecznego i musi być integralną częścią wszelkiej polityki dotyczącej wykluczenia;
- szczególna uwaga należy się najbardziej, uchodźcom i osobom niepiśmiennym, aby potrafili korzystać ze swoich praw.

Sieci europejskich NGOów a wykluczenie społeczne

Poniżej przedstawiamy działalność niektórych sieci europejskich organizacji pozarządowych, zajmujących się ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

EAPN

Europejska Sieć Przeciwko Ubóstwu jest niezależną koalicją 15 krajowych sieci EAPN, zaangażowanych w walkę z ubóstwem w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz 25 organizacji europejskich zajmujących się problemem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Sieć powstała w 1989 roku i odegrała kluczową rolę przy wprowadzeniu w życie europejskiej polityki wobec wykluczenia społecznego. Sieć koncentruje obecnie swe prace nad zapewnieniem spójności pomiędzy europejską polityką dotyczącą zatrudnienia a polityką wobec wykluczenia społecznego, oraz bada stan wykorzystania Funduszy Strukturalnych dla rozwiązania problemów społecznych. EAPN posiada status konsultacyjny przy Radzie Europy i jest członkiem założycielem Platformy Europejskich Organizacji Społecznych. W Polsce EAPN współpracuje z Fundacją Pomocy Wzajemnej Barka.

Szczegółowe informacje w języku angielskim i francuskim można znaleźć na stronie internetowej: www.eapn.org

ATD - CZWARTY ŚWIAT

Międzynarodowy Ruch Czwarty Świat został stworzony w 1957 r. przez księdza katolickiego Józefa Wresieńskiego w obozie dla bezdomnych pod Paryżem. Ma na celu pomoc najbardziej potrzebującym, bezdomnym, jak również angażować opinię publiczną na rzecz tych pierwszych. ATD działa w ośmiu krajach europejskich, Północnej i Środkowej Ameryce oraz w kilku państwach Afryki i Azji. Jedną z gałęzi ATD jest TAPORI, założone także przez ks. Wresieńskiego w 1967 r., jego działalność nastawiona jest na pomoc dzieciom, budowanie sieci przyjaźni z dziećmi na wszystkich możliwych polach. Działalność ATD bazuje przede wszystkim na pracy wolontariuszy. Szczegółowe informacje (w tym po polsku) można znaleźć na stronach internetowych: www.atd-quartmonde.org oraz www.17oct.org

FEANTSA

Europejska Federacja Krajowych Organizacji zajmujących się Bezdomnością jest międzynarodową organizacją pozarządową utworzoną w 1989 r., działającą pod prawem belgijskim. Zrzesza ponad 60 organizacji charytatywnych i typu non-profit zajmujących się istotnymi problemami związanymi z ludźmi bezdomnymi, których liczbę w samej Unii Europejskiej szacuje się na 3 miliony. FEANTSA prowadzi coroczne badania nad zagadnieniem bezdomności. Prace organizacji są pokrywane w znacznej mierze przez granty Komisji Europejskiej. Federacja posiada status konsultacyjny przy Radzie Europy i jest członkiem Platformy Europejskich Organizacji Społecznych. W Polsce FEANTSA ma członka korespondencyjnego: Fundację Pomocy Wzajemnej Barka.

Szczegółowe informacje w języku angielskim i francuskim można znaleźć na stronie internetowej: www.feantsa.org

EFCW

Europejskie Forum Dobrobytu Wśród Dzieci jest siecią pozarządowych organizacji zajmujących się zapewnieniem dobrobytu dzieciom. EFCW jest częścią Międzynarodowego Forum Dobrobytu Wśród Dzieci. Głównym zadaniem Forum nie jest bezpośrednia pomoc dzieciom, ale służenie pomocą organizacjom, aby ułatwić im dostęp do informacji, polepszanie współpracy pomiędzy nimi, organizowanie seminariów czy spotkań ekspertów, tworzenie lobbingu na rzecz dzieci. EFCW skupia przedstawicieli 22 krajów europejskich, w tym z Europy Środkowo-Wschodniej. W Polsce członkami EFCW są Forum Praw Dzieci oraz Komitet Ochrony Praw Dziecka.

Szczegółowe informacje w języku angielskim i francuskim można znaleźć na stronie internetowej: www.efcw.org

Opracowanie z internetu: Nina Musiał

Od kiedy Polska w SEP?

W 2002 roku kraje kandydujące będą w ramach SEP mogły brać udział w tych elementach SEP, które dotyczą określenia wspólnych metodologii, dokonania jednej analizy tematycznej wokół zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, jak i udziału w konferencji na temat wykluczenia społecznego.

Zarówno program wspólnotowy dotyczący wykluczenia społecznego (Social Exclusion Programme SEP), jak i obowiązek przygotowania Narodowych Planów dotyczą państw członkowskich UE. Niemniej jednak w ramach przygotowań do rozszerzenia Unii kraje kandydujące zostały w 2001 roku zaproszone do korzystania z doświadczeń państw członkowskich i mogą, jeżeli tak sobie życzą, stopniowo włączyć się do programów unijnych, w tym do SEP. Rząd Polski wiosną 2002r. wyraził chęć takiego udziału. Spotkanie w sprawie wypracowania wspólnych metodologii do zbadania skali wykluczenia społecznego w Polsce jest planowana na 19 lipca br. w Warszawie.

W 2002 roku kraje kandydujące będą w ramach SEP mogły brać udział w tych elementach SEP, które dotyczą określenia wspólnych metodologii, dokonania jednej analizy tematycznej wokół zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, jak i udziału w konferencji na temat wykluczenia społecznego. Na ile kraje będą chciały brać udział w pozostałych elementach SEP (wymiany międzynarodowe, udział w sieciach europejskich) od 2003 roku, zależy od decyzji tych krajów. Udział w SEP w 2002 roku wymaga wkładu finansowego państwa w wysokości jedynie 30,000 Euro.

Dalsze działania przygotowawcze w sprawie wykluczenia społecznego ze strony Unii i dotyczące krajów kandydujących w 2002 roku to:

- opracowanie do końca 2002 roku studium na temat systemu zabezpieczenia społecznego w każdym z krajów kandydujących przez London School of Economics oraz niemiecki instytut badawczy (GVG, Kolonia);
- spotkania Komisji Europejskiej z każdym krajem kandydującym latem br. na temat wykluczenia społecznego (przy udziale NGOów z tego kraju, na wniosek rządu kraju kandydującego);
- opracowanie memorandum współpracy pomiędzy Komisją a krajem kandydującym do końca 2003 roku;
- przeprowadzenie okrągłego stołu na temat wykluczenia społecznego w krajach kandydujących pod koniec 2002 roku w Aarhus (Dania).

Odpowiedzialność za kwestie wykluczenia społecznego ze strony rządu polskiego spoczywa na Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, w szczególności na Pani Minister Jolancie Banach. Koordynacją prac w Ministerstwie w związku z przystąpieniem Polski do programu zajmuje się Departament Unii Europejskiej.

Paweł Krzczunowicz

Program Komisji Europejskiej przeciwko Wykluczeniu Społecznemu

Na podstawie decyzji o prowadzeniu polityki w sprawie ubóstwa i wykluczenia społecznego, Komisja Europejska mogła w 2002 roku rozpocząć wdrożenie programu przeciwko wykluczeniu społecznemu (Social Exclusion Programme - SEP). Program ten został uchwalony na lata 2002-06 i przyznano na jego wykonanie budżet 75 milionów Euro. Program w chwili obecnej dotyczy jedynie państw członkowskich Unii, choć przygotowywane jest stopniowe jego otwarcie na kraje kandydujące.

SEP ma wspierać współpracę pomiędzy państwami członkowskimi Unii oraz Komisją Europejską dla usprawnienia polityki prowadzonej w walce z wykluczeniem społecznym, w tym przez:

- lepsze zrozumienie zjawiska wykluczenia społecznego i ubóstwa, w szczególności przez stosowanie wspólnych wskaźników;
- organizację wymiany na temat polityki stosowanej w krajach członkowskich;
- rozwój umiejętności organizacji publicznych i prywatnych w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego, jak i promocja nowatorskich rozwiązań.

W ramach programu SEP ogłoszono dwa przetargi. Jeden dotyczy organizacji międzynarodowej wymiany doświadczeń przez różne organizacje w krajach członkowskich, w tym przez NGOsy, drugi dotyczy wsparcia dla działalności maksymalnie trzech europejskich sieci NGOów, które zajmują się zwalczaniem ubóstwa i wykluczenia społecznego i zraszają organizacje z co najmniej dwunastu państw członkowskich.

Rozwój zasobów ludzkich oraz działania przeciwko wykluczeniu społecznemu

**– działania przewidziane w programie Phare oraz w Europejskim Funduszu Społecznym,
na podstawie prezentacji Małgorzaty Lublińskiej z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.**

Phare 2000

Jednym z działań wspieranych przez Phare 2000 jest Rozwój Zasobów Ludzkich, komponent, który obejmuje aktywizację bezrobotnych. Działaniami tymi objęci są bezrobotni, którzy kwalifikowali się do pomocy z Funduszu Pracy oraz długotrwale bezrobotni. W Phare 2000 wsparciem w tym zakresie objętych jest 5 województw: wszystkie na ścianie wschodniej (warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie) oraz województwo śląskie, a więc te najbardziej i te, dla których największym problemem jest ukryte bezrobocie na obszarach wiejskich.

Pierwsze działanie dotyczy aktywizacji osób bezrobotnych. Są to szkolenia z przedsiębiorczości, podzielone na szkolenia zawodowe oraz szkolenia jak założyć własną firmę. Od schematu odbiega Warmińsko-Mazurskie gdzie to pierwsze działanie jest skierowane głównie do młodzieży. Dwa i pół tysiąca młodych osób, absolwentów głównie szkół zawodowych, będzie objętych szkoleniami zawodowymi. Z częścią młodzieży, która w wyniku poradnictwa i indywidualnych konsultacji wykaże zainteresowanie kontynuowaniem nauki, zostaną opracowane indywidualne plany działań. Zostanie ona jeszcze raz skierowana do szkół, które przygotowują do podjęcia pracy.

Drugim działaniem jest szkolenie kadry małych i średnich przedsiębiorstw. Każde województwo ma opracować swoją grupę beneficjentów, czyli w zwrócić uwagę na sektory, w których szczególnie istnieje potrzeba szkoleń zawodowych podnoszących kwalifikacje zwykłych pracowników, a także szkoleń dla kadry zarządzającej.

Trzecie działanie to lokalne pakiety na rzecz zatrudnienia.

W takich działaniach pierwszym i bardzo ważnym etapem jest identyfikacja partnerów i stworzenie sieci współpracy. W wielu województwach instytucje, organy samorządowe, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni nigdy dotąd nie współpracowały ze sobą. Nie ma takich tradycji, często nawet nie wiedzą o sobie i nie wiedzą właściwie, z kim mieliby współpracować. Po stworzeniu sieci współpracy można podjąć konkretne działania aby stworzyć porozumienie na rzecz wzrostu zatrudnienia w regionie. Porozumienie to może przybrać bardzo różną formę – np. uchwała sejmiku.

W województwie śląskim nie ma paktów, są tam

tylko dwa działania: aktywizacja bezrobotnych i szkolenia dla kadry małych i średnich przedsiębiorstw.

Niektóre województwa podjęły jeszcze dodatkowe działania. Na przykład na Podlasiu jest szkolenie z zakresu przedsiębiorczości skierowane dla nauczycieli szkół średnich i dla uczniów. W każdej szkole zawodowej będą szkoleni nauczyciele – przygotowani będą do prowadzenia przedmiotu pod tytułem „przedsiębiorczość”. W województwie warmińsko-mazurskim tworzone są centra informacji turystycznej. W kontrakcie wojewódzkim zostało zapisane utworzenie tych centrów informacji turystycznej, natomiast z programu Phare zostaną przeszkoleni pracownicy. Będą to przede wszystkim osoby młode z wyższym wykształceniem, ze znajomością podstawową języków obcych, które nie mogą znaleźć pracy. W ramach tych szkoleń przygotowuje się ich do prowadzenia centrów informacji turystycznych, jak również podniesie kwalifikacje językowe.

Phare 2001

W przypadku Phare 2001 komponent krajowy ma wartość 7,5 mln EUR a komponent regionalny 36,5 mln EUR. Działania regionalne w ramach Phare 2001, zasadniczo powtarzają działania z Phare 2000. Są to znowu te same komponenty jak aktywizacja bezrobotnych, z tym, że przedsiębiorczość wyjęta jako oddzielne działanie, szkolenia dla kadry małych i średnich przedsiębiorstw i inicjatywy lokalne. Ponadto w województwie łódzkim będzie realizowany projekt rotacji pracy, czyli pilotażowy projekt polegający na tym, że pracownicy około 130 przedsiębiorstw, będą oddelegowani na szkolenia zawodowe podnoszące ich kwalifikacje, a na ich miejsce zostaną skierowani bezrobotni, którzy zanim ruszy cały program będą przygotowani do pełnienia roli zastępców pracowników idących na szkolenia. Jest szansa, że ci pracownicy zastępczy, którzy się sprawdzą, zostaną w tych przedsiębiorstwach, a jeśli nie, to z tymi kwalifikacjami będzie im łatwiej potem znaleźć pracę.

Komponent krajowy obejmuje także działanie na rzecz młodzieży. Pięć tysięcy absolwentów z pięćdziesięciu powiatów zagrożonych strukturalnym bezrobociem zostanie poddana szkoleniom i doradztwu. Zostaną przygotowani doradcy zawodowi, którzy wraz z zainteresowanymi osobami stworzą indywidualne plany działań. W ramach tych działań

odbędą się szkolenia głównie informatyczne, po to by przygotować młodzież do znalezienia pracy właśnie w tych rojujących branżach.

Kolejne działanie to podniesienie poziomu usług instytucji rynku pracy i przygotowanie ich do Europejskiego Funduszu Społecznego. Szkoleniami objęte będą instytucje publiczne tzn. Wojewódzkie Urzędy Pracy, Powiatowe Urzędy Pracy, a także instytucje niepubliczne, organizacje pozarządowe, które w przyszłości będą świadczyć usługi rynku pracy. Osoby uczestniczące w programie będą wyposażone w podręczniki, wszelkiego rodzaju przewodniki, materiały szkoleniowe, które ułatwią w przyszłości prace i poruszanie się wśród procedur Europejskiego Funduszu Społecznego.

Phare 2002

W przypadku Phare 2002 w zakresie rozwoju zasobów ludzkich i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu przewidziane są działania zarówno w komponencie krajowym jak i regionalnym.

Komponent krajowy w Phare 2002 to 17 mln EUR, w tym na takie działania, jak:

1. działanie na rzecz młodzieży, aktywizacja młodzieży,
2. działania na rzecz grup ryzyka (niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, repatrianci, uchodźcy, byli więźniowie, dzieci z patologicznych rodzin),
3. działanie na rzecz integracji i reintegracji zawodowej kobiet.

Celem działania 2 jest integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy wykorzystaniu takich form wsparcia jak: poradnictwo zawodowe (obejmujące poradnictwo psychologiczne), ściśle dostosowane do potrzeb szkolenie zawodowe, pośrednictwo pracy, okresowe zatrudnienie, wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Działaniem zostanie objętych około 4000 osób.

Prawdopodobnie dwa pierwsze działania będą realizowane w formie konkursu na granty zarządzane przez Jednostkę Wdrażającą. W przypadku aktywizacji zawodowej młodzieży do składania projektów zapraszane będą Powiatowe Urzędy Pracy, ale również organizacje pozarządowe. Podobnie w działaniu na rzecz grup ryzyka – tutaj ogromne pole dla popisu jest dla organizacji pozarządowych. Selekcji projektów (aplikacji) dokona wspólnie Ministerstwo Pracy i Instytucja Wdrażająca, a zatwierdzi je Komitet Monitorujący. Rozpoczęcie projektu planowane jest na I kwartał 2003r.

Tak jak w poprzednim Phare, w Phare 2002, organizowane będą szkolenia przygotowujące do ESF.

Projekty regionalne w ramach Phare 2002 powtarzają działania Phare 2000 i 2001, czyli aktywizacja bezrobotnych, przedsiębiorczość, działania dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz inicjatywy lokalne.

Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest jednym z czterech Funduszy Strukturalnych i jest najstarszym Funduszem Strukturalnym, bo funkcjonuje już od 1957r. Polska będzie mogła korzystać z tego Funduszu po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

EFS jest głównym narzędziem finansowym w realizacji europejskiej polityki zatrudnienia. Głównym celem tej polityki jest przeciwdziałanie bezrobociu i rozwój zasobów ludzkich. Od początku swego funkcjonowania Fundusz znacznie się zmienił, ewaluował, a główny kierunek tej ewaluacji to zacieśnienie współpracy, komplementarności i wszelkich związków z pozostałymi Funduszami Strukturalnymi. Ewoluuje głównie w kierunku zbliżenia do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF). Poza tym zaznaczył się kierunek decentralizacji tego funduszu. Coraz więcej jest miejsca na drobne działania, drobne inicjatywy osadzone mocno w małych społecznościach. Doświadczenie uczy, że takie wykorzystanie środków Europejskiego Funduszu Społecznego jest najbardziej efektywne.

Europejski Fundusz Społeczny wspiera pięć obszarów:

Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie pułapce bezrobocia. W tym zakresie w Polsce będą kontynuowane działania, które do tej pory podejmowane były jedynie ze środków Funduszu Pracy. Chodzi tu przede wszystkim o aktywizację bezrobotnych. Wiadomo, że Fundusz Pracy zajmował się aktywizacją zarejestrowanych bezrobotnych. Natomiast w ramach tego obszaru te działania rozszerzane będą na wszystkich bezrobotnych, nawet tych bardzo długotrwale bezrobotnych. Inną grupą beneficjentów w ramach tego obszaru wsparcia, są osoby młode, w szczególności absolwenci, którzy z pomimo swojego wykształcenia nie „wstrzelili się” w żadną niszę na rynku pracy i mają problemy ze znalezieniem pracy. Ten obszar wsparcia jest najbardziej rozpoznany i najłatwiejszy do zaplanowania, ponieważ mieliśmy do tej pory z nim do czynienia i wiadomo, jak do tego podejść. Poza tym konieczne będzie zaplanowanie działań zmierzających do rozwoju instytucji, które będą mogły świadczyć usługi dla bezrobotnych. Publiczny system zatrudnienia nie będzie w stanie pokryć zapotrzebowania na tego typu usługi i wykorzystać wszystkich środków dostępnych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Rozwijana więc będzie sieć poradnictwa i informacji zawodowej, budowane partnerstwo organizacji na rzecz rynku pracy.

Promocja integracji społecznej. Grupami beneficjentów, które będą objęte tym działaniem są między innymi osoby niepełnosprawne, klienci pomocy społecznej, bezdomni, uzależnieni, osoby zwalniane z więzienia, a także uchodźcy i repatrianci. Działania przewidywane w ramach tego priorytetu, to działania na rzecz młodzieży wychowawczo zaniedbanej i ubo-

giej, aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, a także wszelkie działania na rzecz integracji zawodowej i społecznej tych grup szczególnie ryzyka.

Rozwój systemu kształcenia ustawicznego a właściwie stworzenie tego systemu oraz przygotowanie w tym celu instytucji.

Doskonalenie kadr gospodarki i rozwój przedsiębiorczości. Wychodząc z założenia, że małe i średnie przedsiębiorstwa są siłą napędową gospodarki to istotne jest, aby skoncentrować się na takich działaniach, jak promocja nowych form organizacji pracy, promocja przedsiębiorczości, przedsięwzięcia wspierające rządowe programy restrukturyzacji sektorów, rozwój kadr gospodarki w zakresie innowacji i technologii oraz doskonalenie zawodowe kadr małych i średnich przedsiębiorstw w sektorach, które rokują największe nadzieje na rozwój. Działania te są powiązane z procesem restrukturyzacji branż i sektorów.

Działania na rzecz kobiet na rynku pracy. Są to działania wspierające integrację i reintegrację zawodową kobiet. Działania koncentrować się będą na umożliwieniu kobietom powrotu na rynek pracy, kobietom, które miały długą przerwę w życiu zawodowym, najczęściej z powodów rodzinnych.

Te zadania będą realizowane w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego, a uzupełniane będą przez działania realizowane w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych., obejmujące szkolenia czy poradnictwo zawodowe. Zgodnie z zasadą programowania, wszystko co się robi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego musi być wcześniej zapisane w wieloletnich programach operacyjnych. W Polsce będziemy się starali, aby większość środków z ESF, szła na realizację Sektorowego Programu Operacyjnego, tzn. centralnego, ogólnokrajowego. Za całość będzie odpowiedzialne Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, a mniejsza część tych środków będzie przeznaczona na Regionalne Programy Operacyjne, czyli wydatkowanie Funduszu w regionach – tam gdzie te środki są adresowane do konkretnych potrzeb danego regionu i współgrają z innymi funduszami (np. Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego). Proporcja środków przeznaczonych na sektorowe i regionalne programy (łącznie w ramach Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności) wynosić będzie 80% do 20%. Regionalne Programy Operacyjne obejmą te grupy, które są w jakiś sposób charakterystyczne dla danego regionu. Np. w regionach o charakterze rolniczym, pomocą objęci będą ich mieszkańcy, którzy tworzą tzw. ukryte bezrobocie. Aktywizowanie do życia zawodowego mogą być też osoby z branż i sektorów zagrożonych upadłością w różnych regionach. Również w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, działania regionalne będą uzupełniały krajowe. Skierowane będą np. dla klientów pomocy społecznej albo na przykład dla mieszkańców osiedli po-

pegeerowskich. Jeśli chodzi o rozwój kadr małych i średnich przedsiębiorstw oraz promocja przedsiębiorczości, to również działania krajowe będą mogły być uzupełniane przez działania regionalne poprzez uwzględnienie tych branż, które są charakterystyczne dla danego regionu.

Chcąc skorzystać ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce, trzeba się podjąć realizacji działań w ramach wszystkich pięciu obszarów. Wiadomo, że system który funkcjonował do tej pory, system aktywizacji zawodowej, system urzędów pracy jest niewystarczający. Urzędy pracy zresztą nigdy nie był do tego przygotowywane. Zajmują się przede wszystkim aktywizacją zarejestrowanych bezrobotnych, a na wsparcie toprzeznaczone były środki z Funduszu Pracy. Ponadto wszystkie działania finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego muszą się osadzać na tak ważnych dokumentach strategicznych, jak np. Strategia Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich. Działania z EFS zostały wstępnie zaplanowane w obecnej polskiej strategii, która zostanie odnowiona po 2006 roku.

Tak więc, jeśli Polska chce sprostać wyzwaniu i skorzystać z EFS, musi to strategicznie zaplanować oraz przede wszystkim, przygotować instytucje i organizacje, które będą mogły realizować te działania.

Niemalże na wszystkich szczeblach organizacji procesu wydawania środków z EFS i we wszystkich obszarach jest miejsce dla organizacji pozarządowych- o różnym zasięgu terytorialnym i działających na rzecz różnych grup beneficjentów. Przy staraniu się o środki z Funduszu działa kilka zasad. Najważniejsze z nich to:

- **zasada partnerstwa** – jest ona naczelną zasadą przy programowaniu działań na szczeblu regionalnym, ale także na szczeblu krajowym. Organizacje pozarządowe i partnerzy społeczni są tymi instytucjami, które wnoszą wkład do tworzenia programów operacyjnych i są głównymi konsultantami dla programowania działań, które zostaną zapisane w tych programach. Później także na etapie realizacji działań organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni są bardzo ważnymi partnerami.
- **zasada dodatkowości** – oznacza to, że środki Funduszy Strukturalnych muszą uzupełniać działania podejmowane przez państwo. Nie mogą wyłączać państwa w realizacji tych działań. Wiąże się to też bezpośrednio ze współfinansowaniem. Każde 75 % kosztów działania, które może dofinansować Europejski Fundusz Społeczny, musi spotkać się ze współfinansowaniem krajowym w wysokości 25 %. W praktyce państwo członkowskie musi dysponować na początku 100% kwoty, którą chce przeznaczyć na realizację działań po to, by w przyszłości odzyskać 75%.

oprac.: Nina Musiał

Ubóstwo i wykluczenie społeczne wśród dzieci: wnioski z dwóch konferencji

Dwie europejskie sieci NGOów – projekt **Euronet** oraz **Europejskie Forum Dobrobytu Wśród Dzieci (European Forum for Child Welfare – EFCW)** – zorganizowały konferencje w Brukseli w styczniu br.¹ na temat biedy i wykluczenia społecznego wśród dzieci w Unii Europejskiej.

Patrząc na biedę wśród dzieci w UE uderza fakt, że są kraje unijne, które z powodzeniem zwalczają to zjawisko, i inne, które sobie z tym problemem nie radzą. **Tak na przykład Irlandia, często wskazywana jako przykład unijnego prymusa rozwoju gospodarczego i społecznego, nadal nie rozwiązała problemu ubóstwa wśród dzieci. W Wielkiej Brytanii co trzecie dziecko żyje w biedzie. We Włoszech dzieci należą do jedynej grupy ludności, w której w ciągu ostatnich czterech lat wzrosła bieda.**

Zjawisko biedy wśród dzieci należy dostrzec jako problem wymagający szczególnego rozwiązania. W Unii Europejskiej ryzyko zagrożenia biedą w warunkach ubóstwa jest dwukrotnie wyższe od średniej dla dzieci poniżej 15 roku życia, w szczególności dotyczy to dzieci wychowanych samodzielnie przez jednego rodzica.

EFCW przeprowadziło badania na temat różnych aspektów biedy wśród dzieci w pięciu krajach (Belgia, Finlandia, Irlandia, Grecja i Wielka Brytania) i opublikuje raport dobrych praktyk wokół polityki wobec dzieci (lato 2002). Raport między innymi wskaże na politykę w Belgii i Irlandii sprawdzania wszelkich rządowych i samorządowych projektów i działań pod względem jej wpływu na biedę wśród dzieci. Wskaże też na kampanie NGOów w Irlandii i Wielkiej Brytanii uświadamiające opinii publicznej, że zjawisko biedy wśród dzieci jest bardzo aktualne.

Z raportu EFCW wynikają następujące wnioski:

- należy koncentrować się na prawach dzieci, a nie postrzegać dzieci jedynie przez pryzmat ich przyszłości jako osoby dorosłe czy w kontekście ich rodziny;
- trzeba opracować wskaźniki, które odzwierciedlają prawdziwą naturę ubóstwa i wykluczenia społecznego, których dzieci doświadczają;
- dzieci w różnym wieku i w różnych środowiskach inaczej doświadczają biedę i wykluczenie, polityka wobec nich musi być zróżnicowana;
- należy unikać jakichkolwiek działań wobec rodziców dzieci, w wyniku których te dzieci cierpią;
- należy pilnie włączyć kraje kandydujące w unijne działania wobec wykluczenia społecznego,

ale należy od tych krajów też się uczyć.

- Badania EFCW m.in. także zwracają uwagę na fakt, że:
- każda recesja gospodarcza nawet po jej rzekomym zakończeniu pozostawia rzeszę osób dorosłych i dzieci w sytuacji ubóstwa (casus Finlandii);
 - dzieci mieszkające w instytucjach całkowicie inaczej patrzą na świat nie tylko niż dzieci mieszkające w rodzinie, ale także niż dorośli eksperci pracujący przy tych instytucjach (casus Grecji);
 - rzekomo darmowy system edukacji w szkołach państwowych wymaga znacznych nakładów finansowych ze strony rodziców (w przypadku Belgii, od około 175 do 875 Euro rocznie w zależności od wieku dziecka).

Na konferencjach zgodnie zwrócono uwagę na kilka spraw:

- istnieje dużo sprawdzonych rozwiązań stosowanych przez rządy, samorządy i NGOsy w krajach Unii: wystarczy się od nich uczyć i je stosować;
- warto nie tylko słuchać dzieci, ale także włączyć je w prace określania i rozwiązywania problemu ubóstwa wśród dzieci;
- NGOsy mają bardzo istotne zadanie w uświadamianiu rządów, samorządom i opinii publicznej, że nie zawsze wybrane kierunki polityki gospodarczej czy społecznej poprawiają sytuację dzieci żyjących w ubóstwie;
- UE powinna aktywnie promować wśród krajów członkowskich najlepsze przykłady rozwiązywania problemu ubóstwa wśród dzieci i powinna poświęcić więcej uwagi nad przygotowaniem bardziej dokładnych i aktualnych danych statystycznych określających problem.

Dla krajów kandydujących członkostwo w Unii prawdopodobnie skomplikuje w pewnym stopniu sytuację wokół ubóstwa wśród dzieci. Hiszpania, dawnej kraj, z którego się wyjeżdżało, stała się celem dla wielu emigrantów. Oznacza to także, że służby socjalne oraz szkoły muszą sobie radzić z dotychczas nie spotykanym zjawiskiem świadczenia pomocy imigrantom i ich dzieciom, azylantom, czy nawet nieletnim i samodzielnie podróżującym uchodźcom.

Paweł Krzeczunowicz

Strona internetowa EURONET:

<http://europeanchildrensnetwork.gla.ac.uk>

¹ Na podstawie raportów konferencyjnych *Including children? Developing a coherent approach to child poverty and social exclusion across Europe*, Euronet project, Bruksela 23.I.2002r.; oraz *Eradicating child poverty: fact or fiction?*, EFCW, Bruksela 24.I.2002r.

Kalendarium

czerwiec – wrzesień 2002

30 czerwca - 5 lipca	<p>■ The 18th UICC International Cancer Congress, XVIII Międzynarodowy kongres poświęcony nowotworom miejsce: Oslo, Norwegia organizator: International Union Against Cancer UICC (Międzynarodowy Związek Przeciw Rakowi); http://www.oslo2002.org/</p>	12-15 lipca	<p>■ 8th International Conference on Computers Helping People with Special Needs, VIII Międzynarodowa Konferencja poświęcona wykorzystaniu komputerów w pomocy osobom ze specjalnymi potrzebami Organizator: Inclusion Europe; Miejsce: Linz, Austria; http://www.inclusion-europe.org/news/WIL1701.htm</p>
1-7 lipca	<p>■ The Lithuanian integration in the European Union, konferencja „Integracja Litwy z Unią Europejską” organizator: FIME (Fédération Internationale des Maisons de l'Europe) miejsce: Wilna, Litwa kontakt: Europos nama, A. Jakšto 9, LT-2600 Vilnius, tel.: +370.2.79 16 52, eurohouse@takas.lt</p>	14-19 lipca	<p>■ World Civil Society Forum, Światowe Forum Społeczeństwa Obywatelskiego organizator: World Civil Society Forum, miejsce: Genewa, Szwajcaria kontakt: Civil Society Forum, 31 chemin William Rappard, 1293 Bellevue / Geneva, Switzerland, fax: (+41 22) 959 88 51, admin@mandint.org, www.mandint.org/forum/cforum.htm</p>
4-7 lipca	<p>■ Non-formal Education: The role of NGOs, Nieformalna Edukacja: rola organizacji pozarządowych w edukacji Termin nadsyłania zgłoszeń: 5 czerwca miejsce: Tartu, Estonia; organizator: AEGEE Email: eureca@aegee.org Phone: +372-5029088 http://karl.aegee.rwth-aachen.de/calendar.nsf/ID/TAR0207NONS</p>	20-25 lipca	<p>■ 8th International Conference on Alzheimer's Disease and Related Disorders, VIII Międzynarodowa Konferencja poświęcona chorobie Alzheimera i podobnym zaburzeniom Miejsce: Sztokholm, Szwecja Organizator: Alzheimer's Association (U.S.A.) 919 North Michigan Avenue, Suite 1100 Chicago, Illinois 60611-1676, U.S.A. Tel: +1-312-335 58 13, Fax: +1-312-335 57 81 Email: internationalconference@alz.org www.alz.org/internationalconference</p>
7-12 lipca	<p>■ XIV International AIDS Conference XIV Międzynarodowa konferencja nt. AIDS miejsce: Barcelona, Hiszpania organizator: Fundacio Barcelona SIDA 2002 kontakt: Barcelona Secretariat, Pomaret 21, 08017, Barcelona, Spain, tel.: +34 93 254 0555, fax: +34 93 254 0575, aids2002@aids2002.com, www.aids2002.com/IE_Home.asp</p>	21 czerwca - 10 sierpnia	<p>■ East-West Dialogue 2002, International Youth Event, „Wschód Zachód, Dialog 2002”, międzynarodowa impreza młodzieżowa organizator: Hojskolen Osytersoen, miejsce: Aabenraa, Dania oraz Poznań, Polska kontakt: Hojskolen Osytersoen, Flensborgvej 48-50, DK-6200 Aabenraa, tel.: +45-7462 4700, fax: +45-7462 4701, adm@hojoster.dk, www.hojoster.dk</p>
8 lipca	<p>■ Immigration and Integration: An International Comparison, konferencja: „Migracje a integracja: międzynarodowe porównanie” organizator: Bundeszentrale für politische Bildung, miejsce: Brühl, Niemcy kontakt: Bundeszentrale für politische Bildung, Ost-West-Kolleg, Willy-Brandt-Strasse 1, D-50321 Brühl, tel.: +49 2232 929 8240, fax: +49 2232 929 9020, gwk@fhhbund.de, www.bpb.de</p>	22 lipca - 3 sierpnia	<p>■ 11th International Salzburg Summer Academy for Art Management, XXI Międzynarodowa akademia letnia nt. zarządzania sztuką organizator: International Centre for Culture and Management (ICCM), miejsce: Salzburg, Austria kontakt: Ms. Anastasia Konstantinova, ICCM, Gyllenstormstrasse 8, 5026 Salzburg, Austria, tel.: +43 662 45 98 41 - 24, fax: +43 662 45 98 38, isac@iccm.at, www.iccm.at</p>
8-12 lipca	<p>■ Democracy and Human Rights in Multiethnic Societies, seminarium międzynarodowe: „Demokracja i prawa człowieka w wieloetnicznych społeczeństwach” organizator: Institute for Strengthening</p>		

26 lipca - 16 sierpnia	<p>■ 20th International Youth Meeting entitled Remembering - Meeting - Understanding - Working for the Future, XX Międzynarodowe spotkanie młodych „Pamięć - spotkania - zrozumienie - praca na rzecz przyszłości” organizator: Catholic Youth Dachau, miejsce: dawny obóz koncentracyjny w Dachau, Niemcy; kontakt: Catholic Youth Dachau, Gottesackerstrasse 17, D-85221 Dachau, tel.: +49-8131-81845, fax: +49-8131-350114, come@youthmeeting-dachau.de, www.youthmeeting-dachau.DE</p>	8 września	<p>■ Racial Justice Sunday, Nation-wide Event in Churches throughout Great-Britain and Ireland „Niedziela na rzecz sprawiedliwości rasowej” - impreza ogólnonarodowa organizowana przez kościoły Wielkiej Brytanii i Irlandii organizator: Churches' Commission for Racial Justice, United Kingdom kontakt: CCRJ, InterChurch House, 35-41 Lower Marsh, GB-London SE1 7SA, tel.: +44 207 523 21 21, fax: +44 20 7928 00 10, ccjrj@ctbi.org.uk, www.ctbi.org.uk</p>
27 lipca - 2 sierpnia	<p>■ 11th ICEVI World Conference/50th ICEVI Anniversary on Moving Toward an Inclusive Community, XI Światowa konferencja z okazji 50 rocznicy powstania International Council for Education of People with Visual Impairment „W kierunku integracyjnej wspólnoty” miejsce: Noordwijkerhout, Holandia kontakt: ICEVI World Conference 2002, Congress Organisation Services, tel.: +31 24 323 4471, fax: +31 24 360 1159, icevi2002@congres.net, www.icevi.org</p>	12-14 września	<p>■ 9th Congress entitled Income security as a right, IX Kongres nt. „Zapewnienie dochodu jako prawo” organizator: the Basic Income European Network (NIEN); miejsce Genewa, Szwajcaria kontakt: bien@etes.ucl.ac.be, www.basicincome.org</p>
24-28 sierpnia	<p>■ 27th ATEE Annual Conference Teacher Education and Educational reform, XXVII Doroczna Konferencja Association of Teacher Education in Europe ATEE (Stowarzyszenie na rzecz Edukacji nauczycieli w Europie) Edukacja nauczycieli - reforma edukacyjna Miejsce: Warszawa, Polska http://www.atee.org/htm/27th_atee_annual_conference.htm</p>	19-21 września	<p>■ EADI 10th General Conference Eastern Enlargement of the EU, Implications for development strategies and development co-operation in the 21st Century X Ogólna Konferencja EADI (European Association of Development Research and Training Institutes), Rozszerzenie UE na Wschód; Wpływ strategii i współpracy na rzecz rozwoju w XXI wieku Miejsce: Ljubljana, Słowenia</p>
28 sierpnia - 1 września	<p>■ 12th international conference on cancer nursing 2002 - making a difference, XII Międzynarodowa konferencja dla pielęgniarzy osób chorych na nowotwory Miejsce: Londyn, Wielka Brytania Organizator: International Society of Nurses in Cancer Care (ISNCC); Kontakt: ISNCC Tel: +44 207 874 0294 Faks: +44 207 874 0298 E-mail: healthcare.conference@emap.com http://www.isncc.org</p>	21-28 września	<p>■ Intercultural Learning Through Youth Exchanges, Konferencja „Międzykulturowa nauka poprzez wymiany młodych” organizator: European Committee for Young Farmers and 4H Clubs, in Roskilde, Denmark - contact: ECYF4HC, Reinhardstrasse 18, D-10117 Berlin, tel.: +49-30-3180 9393, fax: +49-30- 3190 4206, info@ecyf4hc.org, www.ecyf4hc.org</p>
29-30 sierpnia	<p>■ European Business Ethics Network 15th Annual Conference, „Sustaining Humanity Beyond Humanism”, XV Doroczna Konferencja Europejskiej Sieci Etyki Biznesu Miejsce: Parlament Europejski, Bruksela http://www.eben.org/Events/EbenAnnuals/2002/CallPapersBrussels.htm</p>	25-28 września	<p>■ Multicultural Dilemmas: Identity - Difference - Otherness, Konferencja: „Dylematy wielokulturowości: tożsamość - różnicowanie - odmienność” organizator: Institute of British and American Culture and Literature, miejsce Ustrome, Polska kontakt: Institute of British and American Culture and Literature, ul. Żytnia 10, 41-205 Sosnowiec, tel.: +32 269 18 88, rachwal@us.edu.pl</p>

Notatnik szarego lobbysty

Nieważne chyba na ile szklane fasady niejednego budynku Komisji Europejskiej mają pokazać obywatelom EUropy, jak bardzo instytucje europejskie są otwarte i przejrzyste, czy też mają bardziej prozaiczne zadanie wpuścić do biur ile się da światła dziennego w kraju, gdzie szare niebo i deszcz są objawem niemalże codziennym. Strach przed zamachami (czy może bardziej realistycznie – przed złodziejaskami czyhającymi na torebkę eurokratki czy też przed wściekłymi rolnikami) spowodował jednak, że za przejrzystą fasadą na każdą osobę odwiedzającą Komisję czeka kolejka, wymóg uzyskania glejtu wstępu do budynku i wprowadzenie przez bramki bezpieczeństwa.

Dla szeregowych pracowników administracyjnych Komisji, którzy siedzą w recepcjach, wystawianie przepustek nie jest łatwą pracą. Gości wielu, czas nagli, a w przypadku budynku Charlemagne, gdzie mieści się nie tylko Dyrekcja Generalna d/s rozszerzenia, ale także Dyrekcja Generalna d/s stosunków zewnętrznych, są to goście o dotychczas rzadziej spotykanych nazwiskach. Wypisanie glejtu, wyszukanie z wielorakich przedstawianych zagranicznych dokumentów imienia, nazwiska, adresu zamieszkania – to dla tęgich Fla-

mandek i ponurych Walonów zasiadających recepcje ciężki, powszedni chleb.

Przy recepcji w budynku Charlemagne stoi mała grupa eleganckich, już prawie Europejskich Węgrów. Z paszportów spisywane są dane każdego z nich. Pracowników recepcji przeszkolono jednak, aby prosząc gościa o podpis na glejcie zwracali się do niego po nazwisku. Zapewne tak zarządził konsultant od spraw dobrego wizerunku (rzecz dla instytucji europejskich iście strategiczna) i zapewne tego na tym pomysle zarobił. Tak samo zarobią już niebawem lekarze, którzy będą leczyć szeregowych pracowników administracyjnych z tików spowodowanych kolejnym, niezamierzonym zetknięciem nieprzyzwyczajonych belgijskich mięśni twarzy z niejedną dajmy na to, słowiańska zbitką spółgłosek.

Nasza Flamandka wypisała już kolejny glejt i z ewidentnie wyszkolonym uśmiechem zwraca się do niego z prośbą o podpis: „Monsieur Budapest”. Węgier, nieważne już który z pośród nich, pokornie się podpisuje, spokojne, ciche uśmiechy zaznaczają się na twarzach oczekujących zagranicznych gości. Udało się, nawet jeżeli tylko na krótko, sforsować obronę budynku Charlemagne.

Paweł Krzeczunowicz

OGÓLNOPOLSKIE FORUM INICJATYW POZARZĄDOWYCH

W trzecim tygodniu września 2002 r. w Warszawie odbędzie się III Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych.

Fora pozwalają na wymianę doświadczeń oraz nawiązywanie współpracy z przedstawicielami administracji publicznej, sektora gospodarczego oraz mediów. To wydarzenie jest doskonałą okazją do budowania reprezentacji sektora, a zarazem – do szerokiej prezentacji dorobku sektora pozarządowego w Polsce.

Planujemy, że III Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych ma być spotkaniem około 900 organizacji. W większości będą to przedstawiciele sieci, porozumień i federacji lokalnych, zarówno terytorialnych jak i branżowych. III OFIP, tak jak obydwie poprzednie, będzie miejscem prezentowania dokonań organizacji oraz dyskusji nad przyszłością i perspektywami sektora obywatelskiego.

Tematyka tegorocznego Forum ogniskuje się wokół kwestii odpowiedzialności działań „trzeciego sektora” oraz federalizacji. Znajdzie to odzwierciedlenie w podziale na dni tematyczne. Spotkanie w Warszawie będzie trwało trzy dni. Pierwsze dwa dni zostaną poświęcone omówieniu najważniejszych problemów organi-

zacji non-profit. Pierwsze dwa dni to sesje, warsztaty i seminaria. Będą one poświęcone samoregulacji i samokontroli, profesjonalizacji i rzetelności działania.

Trzeciego dnia zorganizujemy festyn adresowany do szerokiej publiczności. Poświęcony on będzie przeglądowi dokonań organizacji pozarządowych w formie prezentacji regionów (województw) i branż.

W tygodniu, w całej Polsce będą miały miejsce wydania związane z aktywnością sektora pozarządowego.

Wydarzeniu patronować będzie Komitet Honorowy, w którego skład wejdą znaczące postacie ze świata polityki i biznesu, mediów i organizacji pozarządowych.

Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych organizowane jest cyklicznie w Warszawie przez Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych. Dotychczas odbyły się dwa takie spotkania w: 1996 r. i 1999 r. W sumie wzięło w nich udział około 2 tys. organizacji.

Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych,
ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa
tel. 0-22 828-91-28 w. 155,
www.fip.ngo.pl, e-mail: ofip@fip.ngo.pl

■ Wydawca:

Warszawskie Biuro
Łącznikowe Przedstawi-
cielstwa Polskich Organi-
zacji Pozarządowych
w Brukseli

■ Skład redakcji:

Paweł Krzczunowicz
Renata Koźlicka
Nina Musiał
Katarzyna Morawska
Kira Dobroczyńska

■ Projekt graficzny i łamanie:

Michał Poloński

■ Kontakt:

eu@eu.ngo.pl

Prosimy o kontakt

Zachęcamy Państwa do kontaktowania się z nami i przybliżenia nam Waszych problemów lub potrzeb w procesie integracji europejskiej. Często od Państwa będzie zależało, co znajdzie się w następnym numerze Biuletynu albo jakie działania podejmiemy jako Przedstawicielstwo.

EUlotka została wysłana w ilości 2000 egzemplarzy do wybranych organizacji w kraju (choć głównie do tych, które odpowiedziały na ankietę JAWOR i znajdują się w bazie organizacji pozarządowych na stronie www.ngo.pl) oraz do tych, które zamówiły prenumeratę.

Jeśli życzą sobie Państwo otrzymywać kolejne numery – prosimy o przekazanie nam takiej informacji (e-mailem, faksem lub listownie):

Adres Redakcji:

**Warszawskie Biuro Łącznikowe
Biuletyn Przedstawicielstwa
Organizacji Pozarządowych w Brukseli
ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa**

e-mail: eu@eu.ngo.pl

(temat listu: „EUlotka”)

tel.: (0 prefiks 22) 828 91 28

faks: (0 prefiks 22) 828 91 29

Czym jest Przedstawicielstwo?

Powstało w maju 2001z inicjatywy polskich organizacji pozarządowych. Przedstawicielstwo zajmuje się sprawami dotyczącymi trzeciego sektora. Od jesieni 2001 działają dwa biura: w Brukseli i w Warszawie (Biuro Łącznikowe).

Misją Przedstawicielstwa jest służenie wszystkim zainteresowanym organizacjom: docieranie do nich z użyteczną, konkretną, rzetelną, nieodpłatną informacją o Unii Europejskiej.

Przedstawicielstwo ma strukturę członkowską. NGOs, które realizują projekty europejskie, organizuje wizyty w Brukseli lub prowadzą działania wymagające załatwienia indywidualnych spraw w tamtejszych instytucjach, mogą być zainteresowane formalnym przystąpieniem do Przedstawicielstwa. Organizacje członkowskie są uprawnione do zgłaszania do Przedstawicielstwa indywidualnych próśb i zapytań.

Szczegółowe informacje o warunkach członkostwa znajdziecie Państwo w EUlotce.

Polish NGO Office in Brussels – Bureau des ONG polonaises, Bruxelles Przedstawicielstwo Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli

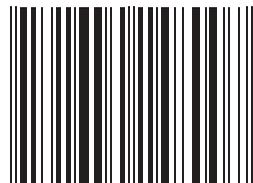
Rue Dejonckerstraat 46, B-1060 Brussels, Belgium

Tel: +32 2 537 93 57, Fax: +32 2 544 08 80, E-mail: eu@eu.ngo.pl

EUlotkę można powielać i dostarczać innym zainteresowanym organizacjom za podaniem źródła.

Funkcjonowanie Przedstawicielstwo organizacji pozarządowych w Brukseli finansowane jest z grantu **Fundacji im. Stefana Batorego** oraz ze składek członkowskich. EUlotka wydawana jest dzięki wsparciu finansowemu **Unii Europejskiej** – ze środków **Phare Small Projects Programme**.

ISSN 1644-1486

9 771644 148007 >

